

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра соціології

Затверджено

На засіданні кафедри соціології
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри _____

д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

Силабус з навчальної дисципліни
«Історія соціології»,
що викладається в межах ОПП Прикладна соціологія, ОПП Бізнес-
соціологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 054 Соціологія

Львів 2023

Назва курсу	Історія соціології (Частина II. Класична соціологія)
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська, 1 Львів 79000, Україна
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 соціальні та поведінкові науки; 054 соціологія
Викладачі курсу	Лапан Тетяна Дмитрівна, к.іст. н., доцент кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 318 tetianalap@yahoo.com tetyana.lapan@lnu.edu.ua Сторінка викладача: Сторінка викладача: https://clio.lnu.edu.ua/en/employee/lapan-tetiana-dmytrivna Контактний тел. +38 (097) 5486012
Консультації по курсу відбуваються	Консультації (офлайн або онлайн) за попередньою домовленістю
Сторінка курсу	https://clio.lnu.edu.ua/course/istoriia-sotsiologhii-2-semestr
Інформація про курс	Навчальна дисципліна «Історія соціології (Частина II. Класична соціологія)» є нормативною навчальною дисципліною зі спеціальності 054 соціологія, для освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр, яка викладається у 2 семестрі в обсязі 6 кредитів

<p>Коротка анотація курсу</p>	<p>Історія соціології – це розділ соціології, в якому розглядається процес формування та основні етапи розвитку соціологічного знання. Основним предметом історії соціології є дослідження того, як знання про суспільство виокремлюються із загальної наукової системи знань, їх розвитку від моменту появи до наших днів; порівняльний аналіз соціологічних концепцій різного часу; вивчення практичної соціологічної діяльності в різні епохи і в різних народів світу. Наукові доробки історії соціології мають значення для сучасних досліджень тому, що протягом століть складалось фундаментальне підґрунтя для сучасної системи знань про суспільство. Історія соціології покликана представити не просто загальну картину генези соціологічного знання, але й систематизувати уявлення про формування і функціонування напрямів, течій і шкіл, галузей і сфер, теорій і концепцій, парадигм, моделей, які визначають процес зміни соціології як окремої науки.</p> <p>В історії <i>класичного</i> періоду соціології можна виокремити чимало концепцій і теорій <i>наднаціонального характеру</i>, що мають, перш за все, вагоме загальногуманітарне та гносеологічно-евристичне значення. Нормативна навчальна дисципліна “Історія соціології. Частина II. Класична соціологія” є фундаментальною складовою циклу професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр”.</p>
<p>Мета та цілі курсу</p>	<p><i>Мета</i> навчальної дисципліни “Історія соціології. Частина II. Класична соціологія” полягає у тому, щоб дати поглиблену, впорядковану відповідно до хронологічного принципу, характеристику концептуального змісту найважливіших авторських теорій, які творять “золотий фонд” світової соціологічної думки кін.ХІХ – поч. ХХ ст. Навчальна дисципліна зорієнтована на те, щоб структурувати та систематизувати загальний обсяг знань студентів про історію розвитку соціологічних теорій. Навчальна дисципліна спрямована на те, щоб сформувані у майбутніх соціологів знання про основні періоди та етапи, тенденції, закономірності становлення і розвитку світової соціологічної думки.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • працювати з бібліографією та першоджерелами; • розкрити особливості розвитку соціологічного знання класичного періоду; • ознайомити студентів з основними поняттями класичного періоду; • розкрити значення окремих соціологічних теорій в сучасній системі гуманітарних та соціальних наук;

	<ul style="list-style-type: none"> • оволодіти необхідною теоретичною основою для критичного осмислення соціологічних концепцій, ключових категорій та понять; • порівнювати теорії західноєвропейських шкіл в соціології; • застосовувати навички поліваріантної та компаративістичної інтерпретації соціокультурних явищ та процесів у суспільстві; • застосовувати міждисциплінарний підхід до окремих соціальних феноменів чи явищ та стратегій їх дослідження; • оволодіти навичками концептуалізації, створення власних інтерпретаційних моделей, аргументованої презентації та захисту власної позиції перед аудиторією.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Джерела</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гуменюк Л.Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. Львів: ЛьвДУВС, 2019. [Електронний ресурс] 2. Господарство і суспільство / Макс Вебер; пер. з нім. М. Кушнір. К.: Всесвіт, 2013. 1112 с. 3. <i>Вебер, Макс</i> Протестантська етика і дух капіталізму / пер. з англ. Олександр Погорілий. К.: Наш Формат, 2018. 4. <i>Зімел ґ. Філософія грошей.</i> К.: Промінь, 2010. 504 с. 5. <i>Вебер М.</i> Антикритична післямова до “Духу капіталізму” // Соціологія: теорія, методи, маркетинг, 1999. № 3. С. 149–165. 6. <i>Вебер М.</i> Протестантська етика і дух капіталізму. Пер. з нім. О. Погорілого. К.: Основи, 1994. 261 с. 7. <i>Вебер М.</i> Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. О. Погорілого. К.: Основи, 1998. 534 с. 8. <i>Дюркгайм Е.</i> Самогубство: Соціол. дослідж./ Пер. з фр. Л. Кононович. К.: Основи, 1998. 519 с. 9. <i>Дюркгайм Е.</i> Первісні форми релігійного життя: Тотемна система в Австралії / Пер.з фр. ґ. Філіпчука та Зої Борисюк. К.: Юніверс, 2002. 424 с. 10. <i>Еліас Н.</i> Про німців / Пер. з нім. О. Кислюк. К.: Юніверс, 2010. 432 с. (серія «Історична думка»). 11. <i>Еліас Н.</i> Процес цивілізації. Соціогенетичні і психогенетичні дослідження. К.: Альтернативи. 2003. 672 с. 12. <i>Тьоніс Ф.</i> Спільнота та суспільство / Пер. з нім. К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. 262 с. <p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія соціології: навчальний посібник / За ред. І.П. Руценка. Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2017. 442 с.

2. Історія соціології (у 2-х кн.) [Електронний ресурс] : навчальний посібник /О. А. Рахманов, С. С. Бульбенюк, Ю. М. Манелюк. К. : КНЕУ, 2017. 279 с.
3. Кононов І. Ф. Теоретична соціологія. Курс лекцій. Том 1. Соціальність та її форми : підручник для студ. вищ. навч. закл. / І. Ф. Кононов ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2013. 576 с.
4. Кононов І. Ф. Теоретична соціологія. Курс лекцій. Том 2. Сучасні суспільства: структури та процеси : підручник для студ. вищ. навч. закл. / І. Ф. Кононов ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2013. 336 с.
5. Арон Р. Етапи розвитку соціологічної думки. Пер. з фр. Г. Філіпчука. К.: Юніверс, 2004. 688 с.
6. Дельєж Р. Нариси з історії антропології. Школи. Автори. Теорії. К.: Києво-Могилянська академія, 2008. 287 с.
7. Захарченко М., Погорілий О. Історія соціології (від античності до початку ХХ ст.). К.: Либідь, 1993. 336 с.
8. Култаєва М.Д., Навроцький О.І., Шеремет І.І. Європейська теоретична соціологія ХХ–ХХІ століття. Харків: Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2008. 328 с.
9. Култаєва М.Д., Шеремет І.І. Західноєвропейська теоретична соціологія ХХ ст. / За ред. Бакірова В.С. Харків: Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2003. 296 с.
10. Ручка А. О. Курс історії теоретичної соціології / А. О. Ручка, В. В. Танчер. К. : Наук, думка, 1995. 223 с.
11. Погорілий О.І. Соціологічна думка ХХ століття: Навч. посіб. К.: Либідь, 1996. 224 с.
12. Теоретики світової соціології: життя та творчий спадок (Пугівник портретною галереєю Інституту соціології НАН України); за ред. акад. НАН України, проф., д.е.н. В.Ворони. Київ: Інститут соціології НАН України, 2015. 301 с.
13. Ritzer, Georg. Classical Sociological Theory. 5th Edition. Boston: McGraw Hill. 2008.

Додаткова література

1. Урсуленко К. Соціологічна солідарність : розвиток поняття в історії соціології та сучасні інтерпретації / К. Урсуленко // Соціологія : теорія, методи, маркетинг. 2009. № 1. С. 138 – 157.
2. Гіденс Е. Соціологія / Пер. з англ. В. Шовкун, А. Олійник; Наук. ред. О. Іваненко. К.: Основи, 1999. 726 с.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Історія та теорія соціології: Навч. посібник / [автор-укладач С.Л. Катаєв]. Запоріжжя: КПУ, 2009. 196 с. 4. Кутуєв П. Вибіркова спорідненість у соціології Макса Вебера // Соціологія: теорія, методи, маркетинг, 1999. № 3. С. 136–149. 5. Бусова Н. Макс Вебер про роль права в становленні ринкового капіталізму // Соціологія: теорія, методи, маркетинг, 1999. № 3. С. 119–136. 6. Соціологія: Навч. посібник / За ред. С.О. Макеєва. К.: Знання, 2003. 455 с. (Вища освіта ХХ століття). 7. Черниш Н.Й. Соціологія: Підручник за рейтинго-модульною системою навчання. К.: Знання, 2009. 468 с. 8. Практикум з соціології : навч. посіб. для студентів вищих закладів освіти / за ред. В. М. Пічі. 2-ге вид. Львів : Магнолія 2006, 2009. 368 с. 9. Соціологія : навч. посіб. / за ред. С. О. Макеєва. 4-е вид., перероб. і доп. К. : Т-во «Знання», КОО, 2008. 566 с. 10. Соціологія: терміни, поняття, персоналії [Текст] : навч. словник-довідник для студ. / за заг. ред. В. М. Пічі ; Соц. асоц. України. 2-е вид. Львів : Новий світ-2000, 2004. 476 с. 11. Штомпка П. Соціологія. Аналіз суспільства. Львів: Колір ПРО, 2020. 800 с. <p>Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інститут соціології НАНУ https://i-soc.com.ua/ 2. Київський міжнародний інститут соціології http://www.kiis.com.ua/ 3. Соціологічна асоціація України http://www.sau.kiev.ua/ 4. American Sociological Association http://www.asanet.org/ 5. European Sociological Association http://www.europeansociology.org/ 6. International Sociological Association http://www.isasociology.org/ 7. Архів журналу Соціологія: теорія, методи, маркетинг http://stmm.in.ua/archive/ 8. Архів Всеукраїнського соціологічного часопису «СВОЄ» https://svoye.wordpress.com/archive/
Тривалість курсу	180 год.
Обсяг курсу	80 год. аудиторних занять. З них 32 год. лекції, 48 год. семінарські заняття, 100 год. самостійної роботи

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>У результаті успішного проходження курсу студент(ка) набуде загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності, що сприятимуть формуванню відповідних результатів навчання:</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p><i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:</i></p> <p>СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології</p> <p>СК02. Здатність до опанування та використання основних класичних та сучасних соціологічних теорій</p> <p>СК03. Здатність аналізувати соціальні зміни, що відбуваються в Україні та світі в цілому</p> <p>СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації</p> <p><i>Результати навчання:</i></p> <p>РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.</p> <p>РН02. Розуміти історію розвитку соціології, її сучасні концепції та теорії, основні проблеми.</p> <p>РН03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.</p> <p>РН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.</p> <p>РН08. Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури.</p>
---	---

Ключові слова	Антинатуралізм, антипозитивізм, класична соціологія, класичний період в соціології, національні школи в соціології класичного періоду, французька соціологічна школа, французька класична соціологія, німецька класична соціологія, італійська школа в соціології класичного періоду, британська школа в соціології класичного періоду, соціальні факти, солідарність, суспільний розподіл праці та диференціація суспільств, самогубство, види самогубств, інституціоналізація соціології, розуміюча соціологія, соціальна дія, типи соціальної дії, харизматичний лідер, бюрократизація, формальна соціологія, ідеальні типи, «чисті форми», історична соціологія, легітимність, раціональне та ірраціональне, принцип свободи від оцінних суджень, соціологія політики, «залізний закон олігархії», типи еліт, логіко-експериментальний метод, почуття, інстинкти, “залишки”, “похідні” – деривації, теорія деривацій, соціальна рівновага, еліта, теорія циркулювання еліт, правляча і не правляча еліти, “лисиці” і “леви”, соціальна антропологія, виникнення структурно-функціональної методології, польова робота, соціологія первісних суспільств, вивчення відносин родинності, ранні форми релігії, походження культури, багаторівнева функціональна модель культури, вивчення культури як універсального явища, релігійний досвід і соціальний характер релігійних ритуалів
Формат курсу	Очний
Теми	Детально див. Додаток «Схему курсу»**
Підсумковий контроль	Іспит
Пререквізити	Соціологія малих груп, Вступ до спеціальності, Соціологія віртуальної реальності.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	Презентації, лекції, обговорення, дискусії, консультації (індивідуальні і групові), круглі столи, рольові ситуації, обговорення основних ідей видатних соціологів, аналіз фільмів, відеороликів, пошукова робота, опрацювання наукової літератури, джерел за темою дослідження, індивідуальні творчі завдання, самостійна робота, консультування, самоосвіта, дискусія, студентська конференція
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер з доступом до Інтернет

<p>Критерії оцінювання</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою: 50 балів студент отримує за роботу у семестрі і 50 балів за іспит.</p> <p>Поточний контроль: опитування, виступи на семінарських заняттях (усний контроль участі студентів у дискусіях, доповнення, презентації); практична перевірка результатів виконання індивідуальних завдань самостійної роботи; письмові роботи.</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні: 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість 20 балів • індивідуальні самостійні роботи: 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість 20 балів • індивідуальні і колективні презентації: 10 % семестрової оцінки; максимальна кількість 10 балів <p>Самостійна робота студентів відбувається під керівництвом викладача і має досить різноманітні форми: рецензування першоджерел, підготовка есе, доповідей, організація круглих столів, ділових та ситуативних ігор і т.ін. Студенти отримують можливість працювати індивідуально та в командах над тематичними доповідями і презентаціями. Оцінювання знань студентів проводиться протягом семестру за такими видами робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> • активність студента на занятті (усні виступи, відповіді, доповнення, групове обговорення, участь в дискусіях, дебати, обговорення фільмів, відеороликів) – 0-3 бали (максимально може отримати 20 балів за семестр); • письмові роботи (підсумкові письмові контрольні роботи, рецензії на першоджерело, написання есе) – 0-3 бали (максимально може отримати 20 балів); • захист презентацій – індивідуальні та колективні проекти – 0-5 балів (максимальна кількість балів 10). <p>За роботу в семестрі бали нараховуються за таким співвідношенням (яке відповідає виконанню індивідуальних завдань):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Контрольні роботи – 0-3 бали 2.Участь у дискусіях (усно) на семінарських заняттях – 0-3 бали 3.Обговорення і аналіз фільмів, відеороликів, документальних фільмів – 0-3 бали 4.Створення індивідуальних та групових проектів – 0-5 балів 5.Студентська конференція. «Науковий симпозіум: діяльність національних шкіл в соціології класичного періоду» – 0-5 балів 6.Реферування першоджерел– 0-3 бали 7.Виконання індивідуальних завдань самостійної роботи– 0-3 бали 8.Участь командній роботі на семінарських заняттях – 0-3 бали <p><i>Академічна доброчесність:</i> очікується, що роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань</p>
-----------------------------------	---

	<p>на використанні джерела, фабрикування джерел, втручання в роботу інших студентів є характеристиками академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відповідно, жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p><i>Відвідування занять</i> є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідають більшість семінарських занять з навчальної дисципліни та інформують викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов'язані дотримуватися всіх термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною дисципліною для їх виконання та своєчасного оцінювання.</p> <p><i>Література.</i> Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p><i>Політика виставлення балів.</i> Враховуються бали, набрані в поточному навчанні, бали за індивідуальні презентації та письмові роботи, завдання самостійної роботи. При цьому, обов'язково враховуються присутність на заняттях й активність студента під час семінарських занять.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Критерії періодизації та етапи розвитку соціології. 2. Основні напрями західної соціології в рамках її класичного періоду. 3. Історія і соціальні науки про суспільство у Німеччині у кін. XIX – поч. XX ст. 4. Криза методологічних принципів класичного позитивізму в соціології. 5. Теорія цінностей В. Віндельбандта та Г. Ріккерта і її значення в історії соціології. 6. Інтелектуальні джерела веберівської концепції. 7. “Розуміюча соціологія” М. Вебера. 8. Теорія соціальної дії М. Вебера. 9. Політична соціологія М. Вебера. 10. М. Вебер про “ідеальний тип” як метод пізнання соціальної дійсності. 11. Принцип раціональності і теорія капіталізму у соціології М. Вебера. 12. Соціологія релігії М. Вебера. 13. Соціологія міста М. Вебера. 14. Емпіричні дослідження М. Вебера. 15. Значення творчості М. Вебера. 16. Становлення академічної соціології у Німеччині. 17. Формальна соціологія Г. Зімеля і Ф. Тьоніса.

18. Г. Зімель про соціологію як про формальну науку. Поняття форми, взаємодії і змісту.
19. Конфлікти і трагедія культури у розумінні Г. Зімеля.
20. “Як можливе суспільство?” Г. Зімеля.
21. Ф. Тьоніс про “спільноту і суспільство”.
22. Проблема волі у соціологічній концепції Ф. Тьоніса.
23. Французька соціологічна школа (М. Мос, М. Гальбвакс, Л. Леві-Брюль).
24. Е. Дюркгайм і виникнення академічної французької соціології.
25. Предмет соціології і трактування суспільства Е. Дюркгаймом.
26. Правила соціологічного методу Е. Дюркгайма.
27. “Соціологізм” Е. Дюркгайма.
28. Мораль і релігія у концепції Е. Дюркгайма.
29. Е. Дюркгайм про суспільний розподіл праці.
30. “Солідарність” у соціологічній концепції Е. Дюркгайма.
31. Соціологічна концепція моралі Е. Дюркгайма.
32. Соціологія суїциду за Е. Дюркгаймом.
33. Виховання і освіта як соціологічна проблема у творчості Е. Дюркгайма.
34. “Самогубство” Е. Дюркгайма. Загальна характеристика.
35. Спільнота і суспільство: Ф. Тьоніс і Е. Дюркгайм (порівняльна характеристика).
36. Історичні передумови виникнення соціології в Італії. Італійська школа, її представники (В. Парето, Г. Моска, Р. Міхельс).
37. Соціологічна система В. Парето.
38. Теорія нелогічної дії В. Парето.
39. Концепція еліти В. Парето.
40. Значення соціологічних поглядів В. Парето.
41. Теорія еліт Г. Моска.
42. Р. Міхельс і “олігархічні тенденції”.
43. Значення історії західної соціології XIX – поч. XX ст. для розвитку соціології.
44. Німецька соціологія між світовими війнами: загальна характеристика напрямів досліджень.
45. Соціологія в Німеччині і націонал-соціалізм.
46. Соціологія культури А. Вебера.
47. Соціологічна концепція Н. Еліаса.
48. Консервативне мислення, “вільна” інтелігенція і проблема поколінь у творчості К. Мангайма.
49. Соціологічні ідеї В. Зомбарта.
50. Ранній функціоналізм. Британська школа соціальної антропології (А.Редкліф-Браун, Б. Маліновський).

Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.
-------------------	--

Додаток. Схема курсу «Історія соціології (Частина II. Класична соціологія)»

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1 тиж./ 10.5 год.	<p>Лекція № 1-2. Причини виникнення класичної соціології у кін. XIX – на поч. XX ст.</p> <p><i>Криза методологічних принципів класичного позитивізму у соціології, методологічна криза позитивістського еволюціонізму у суспільствознавстві; революція у фізиці, криза механістичного детермінізму; диференціація і спеціалізація суспільних наук, зростання зацікавленості питаннями методології науки; посилення антипозитивістських напрямів і тенденцій у філософії. Причини перелому у розвитку соціологічної думки на рубежі XIX–XX ст. Соціологічний редуціонізм і вульгарний соціологізм як симптоми кризи. Сцієнтична і гуманістична перспективи в соціології. Поява антинатуралістичного підходу; намагання пояснити соціальне, “виходячи з самого соціального”.</i></p>	<p>Вступ до навчальної дисципліни.</p> <p>Лекція-дискусія</p> <p>Семінар 1-3.</p> <p>усні виступи, відповіді, доповнення, групове обговорення, участь в дискусіях, дебати, виконання самостійної роботи, есе</p>	<p>Основна: 1, 8, 9, 11, 13</p> <p>Додаткова: 3, 10</p> <p>Інтернет-джерела: 1, 7</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p><u>Завдання для дискусії на занятті:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому, на Вашу думку, полягає відмінність/подібність між соціологічним позитивізмом і психологізмом? 2. Охарактеризуйте суть теорії еволюціонізму у соціології. 3. Поясніть, чому настала криза еволюціонізму та, які альтернативні напрямки 	<p>1-й тиждень</p>

<p><i>Наукова діяльність європейських соціологів: Е. Дюркгайма, М. Вебера, В. Парето, Ф. Тьоніса, Г. Зімеля. Здійснення кардинального переосмислення понять соціологічної теорії. Розробка категоріального апарату соціологічної теорії та її окремих понять (соціальна дія, соціальний факт, цінності, об'єктивність, раціональність і т.д.) Формування основ спеціальних соціологічних теорій. Набуття соціологією інституційного оформлення; її перетворення з описової на науку аналітичну.</i></p> <p><i>Основні лінії полеміки між позитивістами й антипозитивістами. Двозначне становище соціології на рубежі століть: з одного боку, поширення емпіричних досліджень, поява наукових журналів, товариств, кафедр; з іншого – відсутність єдності у царині соціології, невизнання соціології представниками суспільних наук як окремої науки.</i></p>			<p>етнологічних/антропологічних досліджень прийшли йому на заміну.</p> <p>4. Визначте онтологічні засади соціологічних концепцій XIX ст.</p> <p>5. Дайте характеристику особливостям методології соціологічних концепцій XIX ст.</p> <p>5. Хто з мислителів Нового часу висуває та обґрунтовує ідею: прогресу, регресу, циклічного розвитку людства.</p> <p>6. Яка спільна риса є характерною для більшості соціологічних концепцій XIX ст.? Обґрунтуйте відповідь.</p> <p>7. Охарактеризуйте значення природничих</p>
--	--	--	--

				наук для розвитку соціологічного знання.	
2 тиж./ 12.5 год.	<p>Лекція № 1-2. Причини виникнення класичної соціології у кін. XIX – на поч. XX ст.</p> <p><i>Сучасне розуміння “класики”. Повернення до основ класичної соціології. Критерії періодизації та етапи розвитку соціології. Різноманітність підходів у використанні поняття “класика”. Розмитість часових рамок «класичного періоду». Постійний процес “розширення меж” класичного періоду.</i></p> <p><i>Часовий критерій у структуруванні історії соціології: класичний (к. XIX ст. – 20-ті рр XX ст.) і сучасний (поч. XX ст. – поч. XXI ст.) Критика підходу.</i></p> <p><i>Рубіж між класикою (30-ті рр. XIX ст. – 1945 р.) і сучасністю – Друга світова війна. Класика у Дж. Рітцера.</i></p> <p><i>“Чиста класика” у М. Захарченка та О. Погорілого: діяльність Е. Дюркгайма, М. Вебера, Г. Зімеля. Ф Тьонніса, В. Парето.</i></p>	<p>Лекція-діалог</p> <p>Семінар 1-3.</p> <p><i>усні виступи, відповіді, доповнення, групове обговорення, участь в дискусіях, дебати, виконання самостійної роботи</i></p>	<p>Основна: 2, 7, 8, 11, 13</p> <p>Додаткова: 3, 7, 10</p> <p>Інтернет-джерела: 1, 7</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p><u>Завдання для дискусії на занятті:</u></p> <p>1. Проаналізуйте основні лінії полеміки між позитивістами й антипозитивістами.</p> <p>2. Здійсніть спроби систематизації теоретичної соціології, застосувавши нові критерії структурування соціологічного знання.</p>	2-й тиждень

	<p><i>Тенденції кін. XIX – поч. XX ст. у Європі: ідеологічна криза капіталістичних відносин. Зародження індустріального суспільства. Обставини світової історії як поштовх до бурхливого розвитку у соціології (Перша світова війна, падіння династій та імперій; виникнення масової демократії; розвиток організованого монополістичного капіталізму; європейський соціалізм; рубіж століть як ера натовпу; виникнення і піднесення фашистського і нацистського рухів у Європі). Механізми управління масами. Теорії еліт.</i></p>				
<p>3 тиж./ 10.5 год.</p>	<p>Лекція № 3-4. Соціологічна концепція Еміля Дюркгайма</p> <p><i>Теоретичні і світоглядні основи соціології Е. Дюркгайма (1858–1917). Життєвий шлях і наукова діяльність Е. Дюркгайма. Теоретичні джерела соціологічної концепції. Інституціоналізація соціології у Франції.</i></p> <p><i>Соціологія як наука про соціальні факти. Типи соціальних фактів. Правила спостереження соціальних фактів. Правила побудови соціальних</i></p>	<p>Тематична лекція</p> <p>Семінар 4-6.</p> <p><u>Презентація</u></p> <p><u>відеоролика.</u></p> <p><u>Дискусія</u></p>	<p>Основна: 1, 2, 7, 9, 11, 12</p> <p>Додаткова: 1, 3, 7</p> <p>Інтернет-джерела: 7</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p>Завдання для дискусії на занятті:</p> <p>1. Релігія як предмет соціологічного аналізу Е. Дюркгайма.</p>	<p>3-й тиждень</p>

	<p>типів та пояснення соціальних фактів. Теорія розподілу суспільної праці і соціальної диференціації. Корпорації (професійні групи), їхні функції та історичне значення. Механічна солідарність або солідарність на ґрунті уподібнення. Органічна або позитивна солідарність. Моральна щільність суспільства.</p>			<p>2. У чому суть священного і мирського у релігії згідно концепції Е. Дюркгайма.</p> <p>3. Поясніть підхід Е. Дюркгайма у соціальному походженні релігії</p> <p>4. Як пояснює суспільство Е. Дюркгайм з позиції соціального реалізму.</p> <p>5. У чому полягає соціологічне дослідження самогубства за Дюркгаймом</p>	
<p>4 тиж./ 12.5 год.</p>	<p>Лекція № 3-4. Соціологічна концепція Еміля Дюркгайма</p> <p><i>Е. Дюркгайм про соціальну аномію. Нормальне і патологічне в суспільстві. Репресивне та реститутивне право. Злочин і покарання. Теорія колективних уявлень Е Дюркгайма. Соціологія релігії. Дослідження Е. Дюркгаймом соціальної</i></p>	<p>Проблемна лекція</p> <p>Семінар 4-6.</p> <p><u>Презентація відеоролика.</u></p> <p><u>Дискусія</u></p>	<p>Джерела: 1, 8, 9</p> <p>Основна: 1, 2, 7, 9, 10, 11</p> <p>Додаткова: 1, 3, 7</p> <p>Інтернет-джерела: 1, 7</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p><u>Завдання для дискусії на занятті:</u></p> <p>1. Мораль і моральні цінності у концепції Е. Дюркгайма</p>	<p>4-й тиждень</p>

	<p><i>поведінки. Визначення самогубства, чинники, які сприяють суїцидові, типи самогубств та засоби їхньої профілактики.</i></p> <p><i>Історіографічний спадок творчості соціолога. Критика ідей Е Дюркгайма його сучасниками. Полеміка Е. Дюркгайма з Г. Тардом. Інтерпретація спадщини Дюркгайма його учнями. Сучасне переосмислення та аналіз творчості Е. Дюркгайма, новий підхід у перегляді творчості. Місце спадщини Е. Дюркгайма в історії соціології. Французька соціологічна школа.</i></p>	Прочитання першоджерел		<p>2. У чому полягають завдання і цілі педагогіки за Е. Дюркгаймом.</p> <p>Напишіть есе на тему: “Всі вони творять суспільство тільки в тому випадку, якщо те, що їх об’єднує, є значно сильнішим від того, що їх роз’єднує. Людство об’єднує не лише загальна історична доля, традиції, культура, але й”.</p>	
5 тиж./ 10.5 год.	<p>Лекція № 5-6. Французька соціологія к. XIX - поч. XX ст. Школа Е. Дюркгайма</p> <p><i>Чотири наукові напрями у французькій соціології к. XIX-поч. XX ст. Перший напрям - школа “соціальної науки”. Представники напрямку: Е. Демолен, А. де Турвіль, П. Бюро. Журнал “Соціальні науки”. Визнання школою монографічного методу Ф. Ле Пле.</i></p>	<p>Лекція-дискусія</p> <p>Семінар 7-9.</p> <p><i>усні виступи, відповіді, доповнення, групове обговорення, участь в дискусіях, дебати, виконання</i></p>	<p>Основна: 6, 8, 9</p> <p>Додаткова: 10</p> <p>Інтернет-джерела: 8</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>Підготуйте коротку доповідь:</p> <p>Процес інституціоналізації соціології у Франції.</p>	5-й тиждень

	<p>“Три кити” соціології Ле Пле (робота, географічне середовище, сім’я). Другий напрям – дві теоретичні тенденції: органіцизм і психологізм. Представники напрямку Г. Тард, Е. Фері, А. Фульє, А. Шефле, Р. Вормс. Неоднорідність напрямку. Журнал “Міжнародного інституту соціології” і “Міжнародний журнал соціології”. Третій напрям – “католицькі” соціологи. Представники напрямку: Абер, Беліо, Деплуаж, Легран. Ідеї томізму.</p>	самостійної роботи			
<p>6 тиж./ 10.5 год.</p>	<p>Лекція № 5-6. Французька соціологія кін. XIX-поч. XX ст. Школа Е. Дюркгайма</p> <p><i>Четвертий напрям – представники школи Е. Дюркгайма. Французька соціологічна школа. Представники М. Мос, Р. Герц, С. Бугле, Ж. Даві, М. Гальбвакс, Л. Леві-Брюль. Журнал “Соціологічний щорічник”. Перевага позитивістської методології. Звернення представників школи до етнології та історії.</i></p>	<p>Лекція-дискусія</p> <p>Семінар 7-9.</p> <p>Прочитання першоджерел</p>	<p>Джерела: 1</p> <p>Основна: 2, 6, 8, 9</p> <p>Додаткова: 10</p> <p>Інтернет-джерела: 7, 8</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p>Підготуйте есе за темою: Функції та елементи моралі у концепції Е. Дюркгайма.</p> <p>Ділова гра-дискусія за темою</p> <p>Яким чином використовували ідеї Е. Дюркгайма його</p>	6-й тиждень

				учні і чи можливо їх застосувати до сучасних умов	
7 тиж./ 12.5 год.	<p>Лекція №7-8. Антипозитивізм у соціології і формування академічної соціології у Німеччині. Німецька соціологічна класика. Формальна соціологія (кін. XIX – поч. XX ст.)</p> <p><i>Криза еволюціонізму й антипозитивістський напрямок у соціології кін. XIX – поч. XX ст. Методологічні дискусії у гуманітарних та суспільних науках Німеччини др. пол. XIX ст. В. Дільтей і неокантіанство. Концепція “наук про дух” В. Дільтея. В. Дільтей: ірраціональність переживання і нові принципи наук про дух. Естетизація соціального знання. Антинатуралістична хвиля у науках про культуру і у соціологічній теорії. Баденська школа неокантіанства. Теорія цінностей В. Віндельбанда та Г. Рікєрта і її значення в історії соціології.</i></p> <p><i>Ідейно-теоретичні джерела німецької соціології. Засновники німецької соціології. Передумови виникнення</i></p>	<p>Проблемна лекція</p> <p>Семінар 10-13.</p> <p>групова робота</p>	<p>Основна: 2, 3, 4, 13</p> <p>Додаткова: 2, 7, 10</p> <p>Інтернет-джерела: 1, 7, 8</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>Групова робота</p> <p>1.Ф.Тьоніс, характеризуючи структуру соціології як науки, виділяє:</p> <p>а) загальну соціологію, яка вивчає усі форми існування людей; б) спеціальну теоретичну (чисту), прикладну та емпіричну (соціографію), яка вивчає соціальне життя. У чому полягає методологічна цінність такого підходу до структури соціологічного знання? Яким є підходи Г. Зімеля і Е. Дюркгайма щодо</p>	7-й тиждень

	<p><i>німецької соціологічної класики. Німецька школа в соціології. Ставлення до соціології у німецькому суспільствознавстві. Становище соціології у німецьких університетах.</i></p> <p><i>Початок конфронтації з поглядами К. Маркса. Проблема взаємовідносин марксового історичного матеріалізму і академічної соціології поч. ХХ ст.</i></p>			<p>структури соціологічного знання.</p> <p>2. Проаналізуйте такі форми соціального життя, як соціальні процеси, соціальні типи і моделі розвитку за Зімедем.</p>	
<p>8 тиж./ 12.5 год.</p>	<p>Тема 8. Лекція №7-8. Антипозитивізм у соціології і формування академічної соціології у Німеччині. Німецька соціологічна класика. Формальна соціологія (кін. ХІХ – поч. ХХ ст.)</p> <p><i>Життєвий шлях і наукова діяльність Ф. Тьоніса (1855–1936). Ф. Тьоніс про побудову формально “чистих” категорій соціології. Вчення про предмет і структуру соціології. Поділ соціології на “загальну” і “спеціальну”. Основні категорії соціологічної концепції Ф. Тьоніса – “спільнота” і “суспільство”. Типи спільнот. Опозиція vs взаємозалежність понять “спільнота” і “суспільство”. Воля як важливий елемент соціальних відносин.</i></p>	<p>Лекція-дискусія</p> <p>Семінар 10-13.</p> <p>групова робота</p> <p>Прочитання першоджерел</p>	<p>Джерела: 1, 4, 12</p> <p>Основна: 2, 3, 4, 13</p> <p>Додаткова: 2, 7, 10</p> <p>Інтернет-джерела: 1, 7, 8</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>Групова робота</p> <p>Дайте загальну характеристику праці Г. Зімеля “Як можливе суспільство?” А також подумайте над тим, як можливе суспільство з точки зору інших авторів-класиків-соціології.</p> <p>Підготуйте коротку доповідь:</p>	<p>8-й тиждень</p>

<p><i>Сутнісна і вибіркова воля як мотиви людської діяльності. Суспільство як система вибірково-договірних зв'язків. Типи соціальних зв'язків. Роль опозиції “спільнота-суспільство” у дальшому розвитку соціології. Значення ідей Ф. Тьоніса в історії соціології.</i></p> <p><i>Три основні етапи інтелектуальної еволюції Г. Зімеля (натуралістичний, неокантіанський, філософія життя в контексті проблеми культури). Наукові впливи. Академічна кар'єра Г. Зімеля. Соціологічна програма Зімеля. Проблеми соціології як окремої науки, окреслені Зімедем. Обґрунтування соціології як окремої дисципліни. Формальна соціологія, її предмет. Основні поняття: зміст, форма, взаємодія. Класифікація соціальних форм. Філософсько-соціологічний аналіз культури Г. Зімеля. Праця “Трагедія культури”. Доповідь “Жіноча культура”. Проблема моди. Джерело розвитку культури. Аналіз капіталістичного суспільства. Соціальна група та індивід. Робота Г. Зімеля “Філософія грошей”. Універсалізація обміну. Гроші і їхня роль у процесі обміну. Гроші і стиль життя.</i></p>			<p>Процес інституціоналізації соціології в Німеччині.</p>	
---	--	--	---	--

	<i>Проблема відчуження. Історична доля ідей Г. Зімеля.</i>				
9 тиж./ 12.5 год.	<p>Лекція № 9-10. Соціологічне вчення Макса Вебера</p> <p><i>Теоретичні передумови веберівської методології: неокантіанство і філософія життя. Життя та наукова діяльність М. Вебера (1864–1920). Ранні праці вченого: дослідження середньовічних торгівельних товариств, аграрної історії античного світу та соціальних причин занепаду античної культури. Емпіричні дослідження М. Вебера. Вивчення М. Вебера становища найманих сільськогосподарських робітників у Східній Пруссії. Дослідження М. Вебера кореляції між конфесійною приналежністю і соціальним статусом. Протестантська етика і її зв'язок з духом капіталізму. Поняття аскези у світі. Дослідження традиційного і модерного суспільств. Основні засади соціології розуміння М. Вебера. Соціальна дія і її основні типи. Сенси соціальної дії і можливості її аналізу. Раціональна і нераціональна соціальна</i></p>	<p>Тематична лекція</p> <p>Семінар 14-16.</p> <p>дискусія на основі відео-лекції</p>	<p>Основна: 3, 4, 7, 10, 11, 12</p> <p>Додаткова: 4, 5</p> <p>Інтернет-джерела: 7, 8</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p>Дискусія:</p> <ol style="list-style-type: none"> Охарактеризуйте ставлення М. Вебера до ідей К. Маркса. Дайте характеристику проблеми капіталізму в соціології М. Вебера. У чому суть поняття “дух капіталізму” у соціології М. Вебера. Розкрийте значення поняття “мирська аскеза” у 	9-й тиждень

	<i>дія. Концепція ідеальних типів і ціннісного підходу.</i>			соціології М. Вебера. 5. Наведіть конкретні приклади (з особистого життя, художньої літератури, кінофільмів тощо) різних типів соціальних дій, які мають наведені нижче типи характеру: цілераціональний, ціннісно-раціональний, традиційний, афективний.	
10 тиж./ 12.5 год.	Лекція № 9-10. Соціологічне вчення Макса Вебера <i>Раціональність західної культури і світовий процес раціоналізації і “розчаклування” світу. Господарська етика світових релігій і її різновиди: етика втечі від світу, етика пристосування до світу і етика оволодіння світом. Політична соціологія М. Вебера. Поняття влади і легітимного панування. Три чисті типи</i>	Проблемна лекція Семінар 14-16. дискусія на основі завдань Прочитання першоджерел	Джерела: 1, 2, 3, 5, 6, 7 Основна: 3, 4, 7, 10, 11, 12, 13 Додаткова: 4, 5 Інтернет-джерела: 7, 8	Самостійна робота – 6.5 год. опрацювання літератури та джерел за темою. <u>Завдання для дискусії на занятті:</u> 1. Як впливає Інтернет на соціокультурну	10-й тиждень

	<p>легітимного панування. Специфіка політичної етики. Етика переконання й етика відповідальності. Вплив Вебера на світову соціологічну думку. “Веберівський ренесанс” у сучасній західній соціології.</p>			<p>реальність українського суспільства. Спробуйте проаналізувати ситуацію через призму діалектико-матеріалістичної та “розуміючої” соціології.</p> <p>2.Здійсніть порівняльну характеристику концепції релігії Е. Дюркгейма і М. Вебера.</p>	
<p>11 тиж./ 10.5 год.</p>	<p>Лекція № 11-12. Німецька соціологія між світовими війнами. Соціологія і націонал-соціалізм</p> <p><i>Історичні передумови формування німецької соціологічної думки у міжвоєнний період. Політична культура і соціальна структура Німеччини між світовими війнами.</i></p> <p><i>Тенденції розвитку соціології в Німеччині між світовими війнами. Три періоди розвитку соціологічної думки в</i></p>	<p>Тематична лекція</p> <p>Семінар 17-18.</p> <p><u>Презентація</u> <u>групових проектів</u> <u>студентів</u></p>	<p>Основна: 3, 4, 8, 9, 11, 12, 13</p> <p>Додаткова: 7, 10</p> <p>Інтернет-джерела: 7, 8</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p>Групова робота</p> <p>У чому суть концепції теорії походження капіталізму М. Вебера.</p>	<p>11-й тижден ь</p>

<p><i>Німеччині: Веймарська республіка (1919–1933); 1933–1945 рр. – період націонал-соціалізму; 1945 р. – кін. 60 – поч. 70-х рр. XX ст. – післявоєнний період реконструкції і відродження соціології.</i></p> <p><i>“Золотий вік соціології” епоха Веймарської республіки. Широкий спектр дослідницьких соціологічних проблем: діяльність і соціологічні концепції А. Фіркандта, Л. фон Візе, Г. Фраєра, В. Зомбарта, Р. Міхельса, М. Шелера, К. Мангейма, А. Вебера, Н. Еліаса.</i></p> <p><i>В. Зомбарт (1863–1941) як дослідник феномену капіталізму. Інтерпретація капіталізму з духовно-культурної точки зору; теза про непричетність німецької культури до капіталізму.</i></p> <p><i>«Розуміюча соціологія» та її трансформації. Соціологія культури А. Вебера (1868–1958). Предмет соціології культури; цивілізаційний процес і суспільний розвиток; відмінність культурного руху від суспільного процесу у концепції А. Вебера.</i></p>			<p><i>В. Зомбарта і К. Маркса.</i></p>	
---	--	--	--	--

	<p><i>Культура і суспільство у соціології Г. Фраєра (1887–1969).</i></p> <p><i>Т. Гайгер (1891–1952): соціальне розширення індустріального суспільства й менталітет.</i></p> <p><i>Соціологія знання М. Шелера (1874–1928): досвід випробування феноменологічної методології в теорії соціології знання. Дисциплінарна ідентифікація соціології. Феноменологічно орієнтована соціологія знання. Взаємозумовленість знання і суспільства. Специфіка соціології знання.</i></p> <p><i>К. Мангайм (1893–1947): життя і діяльність. К. Мангайм: від соціології культури до соціології знання. Консервативне мислення, “вільна інтелігенція”, проблема поколінь. Завдання соціології знання як основи соціальних наук.</i></p>				
<p>12 тиж./ 12.5 год.</p>	<p>Лекція № 11-12. Німецька соціологія між світовими війнами. Соціологія і націонал-соціалізм</p> <p><i>Ліворадикальна течія Інституту соціальних досліджень (М. Горкгаймер,</i></p>	<p>Лекція-дискусія Семинар 17-18.</p>	<p>Джерела: 1, 10, 11</p> <p>Основна: 3, 4, 8, 9, 11, 12, 13</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p>	<p>12-й тиждень</p>

	<p><i>Т. Адорно, Г. Маркузе). Критична теорія суспільства.</i></p> <p><i>Німецька соціологія 1933–1945 рр. Нові тенденції науково-дослідницької діяльності, новий професійний напрямок досліджень соціологів. Добровільна та примусова еміграція соціологів. Призупинення діяльності Німецького соціологічного товариства. Соціологія в III Райху – технічний інструмент збору даних про суспільство для тоталітарного режиму. “Народна” соціологія. Академічна діяльність соціологів в Гамбурзькому і Кільському університетах.</i></p>	<p><u>Презентація групових проектів студентів</u></p>	<p>Додаткова: 6, 7, 10</p> <p>Інтернет-джерела: 7, 8</p>	<p>Напишіть есе на тему: Чи можливий розвиток соціології при тоталітарному режимі</p>	
<p>13 тиж./ 10.5 год.</p>	<p>Лекція № 13-14. Італійська соціологія кін. XIX – поч. XX ст. Соціологічна система Вільфредо Парето</p> <p><i>Історичні передумови виникнення та розвитку соціології в Італії. Особливості і специфіка розвитку італійської соціології.</i></p> <p><i>Біографія і творчість В. Парето (1848–1923). Проблема науки у концепції В. Парето. Соціологія як логіко-експериментальна наука. Проблема “звільнення від цінностей” у науці.</i></p>	<p>Тематична лекція</p> <p>Семінар 19-21</p> <p>дискусія на основі запропонованих завдань</p>	<p>Основна: 1, 2, 5, 11, 12</p> <p>Додаткова: 7, 8, 9</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p><u>Завдання для дискусії на занятті:</u></p> <p>1. Що означає «демократична ерозія». Що змушує слабшати демократії по всьому світу і яким</p>	<p>13-й тиждень</p>

	<p><i>Наука і політика. Соціологія як засіб “зривання маски”, вчення Парето про логічність і нелогічність дії. Співвідношення засобів і цілей як критерій розмежування дій. Порівняння ідей Вебера і Парето про соціальні дії. Типологія соціальної дії. Почуття як глибинна основа людських дій. Теорія деривації В. Парето. Концепція кругообігу еліт В. Парето. Характерні ознаки правлячої еліти. Механізми управління масами. Циркулювання еліт як елемент підтримки соціальної рівноваги. Цикли підйому і занепаду еліт. Типи еліт у сфері політики й економіки. Розвиток ідей Парето у соціологічних концепціях Г. Моска та Р. Міхельса. Значення ідей Парето для розвитку соціологічного знання.</i></p>			<p>чином це пов’язано з аналізом демократії в італійській соціології.</p>	
<p>14 тиж./ 12.5 год.</p>	<p>Лекція № 13-14. Італійська соціологія кін. XIX – поч. XX ст. Соціологічна система Вільфредо Парето</p> <p><i>Розвиток ідей Парето у соціологічних концепціях Г. Моска та Р. Міхельса. Значення ідей Парето для розвитку соціологічного знання.</i></p> <p><i>Роберт Міхельс: життя і творчість. Протиставлення думок Р. Міхельса і</i></p>	<p>Тематична лекція</p> <p>Семінар 19-21</p> <p>групова робота</p> <p>Прочитання першоджерел</p>	<p>Джерела: 1</p> <p>Основна: 1, 2, 5, 11, 12</p> <p>Додаткова: 7, 8, 9</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p>Підготуйте коротку доповідь:</p>	<p>14-й тиждень</p>

	<p><i>В. Парето щодо циркулювання еліт. Основний соціологічний закон Р. Міхельса: “Хто каже “організація”, той насправді говорить олігархія”. “Залізний закон олігархії”. Утопічний характер демократії як народовладдя.</i></p> <p><i>Ч. Ломброзо: “людина-злочинець” як предмет антропосоціологічного аналізу.</i></p> <p><i>Г. Моска: життя і творчість. Втрата віри у демократичні ідеали. Автор ідеї нового політичного класу. Система моральних і ділових критеріїв приналежності до класу. Концепція про два типи еліт: аристократичний (закритий) і демократичний (відкритий).</i></p>			Процес інституціоналізації соціології в Італії.	
<p>15 тиж./ 10.5 год.</p>	<p>Лекція № 15. Ранній функціоналізм. Британська школа соціальної антропології</p> <p><i>Загальна панорама розвитку британської соціології. Традиції англійської соціології. Принципи меліоризму та еволюціонізму у британській соціології. Антиспенсерівська реакція в Британії.</i></p>	<p>Тематична лекція Семинар 22-23</p> <p>дискусія на основі доповідей</p>	<p>Основна: 6, 8, 9 Додаткова: 10, 11</p>	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>опрацювання літератури та джерел за темою.</p> <p>Підготуйте короткі доповіді:</p> <p>1.Розкрийте суть соціологічного</p>	<p>15-й тиждень</p>

<p><i>Інституціоналізація англійської соціології і її перші теоретики. Формування загальних принципів соціологічного функціоналізму у британській соціальній антропології. Етапи становлення поглядів Е. Вестмарка.</i></p> <p><i>Структура соціальної антропології А. Редкліф-Брауна. Основні риси “загальної” і “центральної” теорії. Види адаптації за Редкліф-Брауном. Дослідницьке кредо Редкліф-Брауна. Соціально-антропологічна методика досліджень.</i></p> <p><i>Функціоналізм Б. Малиновського. Предмет дослідження функціональної антропології. Походження культури. Багаторівнева функціональна модель культури. Б. Малиновський про адаптаційні властивості культури. Міжкультурні контакти та можливості компаративістики за Малиновським. Тробріандська “кула”. “Коралові сади”. Співвідношення магії, релігії, науки. Спорідненість і сексуальність.</i></p>			<p>добробку Е. Еванса-Прігчарда.</p> <p>2.Розкрийте значення соціологічного добробку Е.Вестмарка.</p> <p>3.Розкрийте процес інституціоналізації соціології в Британії</p>	
--	--	--	---	--

	<i>Значення Британської школи соціальної антропології в історії соціології.</i>				
16 тиж./ 12.5 год.	<p>Лекція № 16. Значення історії західної соціології кін. XIX – поч. XX ст. для подальшого розвитку соціології як науки</p> <p><i>Висновки щодо класичного періоду розвитку соціології. Основні напрями західної соціології у межах її класичного періоду. Спільні риси західної соціології у рамках її класичного періоду. Національні школи в соціології.</i></p>	<p>Лекція підсумок</p> <p>Семінар 24.</p> <p>Представлення творчого завдання студентів групи</p> <p>Студентська конференція «Науковий симпозіум: діяльність національних шкіл в соціології класичного періоду».</p>	Основна: 1, 8, 9, 11	<p>Самостійна робота – 6.5 год.</p> <p>Науково-пошукова робота</p>	16-й тижден ь